

1. Úvod

Chudoba je fenomén, ktorý sa v rôznej forme a intenzite vyskytuje v každej krajine sveta. Vyznačuje sa svojou komplexnosťou, preto je potrebné porozumieť jej rôznym formám a javom, ktoré s ňou súvisia. Zámerom tejto kapitoly s názvom chudoba a sociálne vylúčenie je priblížiť študentom fenomén chudoby a sociálneho vylúčenia, ich vzájomné prepojenie a naviazanosť. Taktiež má za cieľ poukázať na faktory, ktoré ovplyvňujú mieru chudoby a prehľujú sociálne nerovnosti.

Zároveň sa kapitola snaží upriamiť pozornosť na nasledujúce aspekty chudoby:

- Jej pôvod a znaky
- Informácie o rôznych formách a konceptoch chudoby
- Pojem sociálne vylúčenie a zraniteľné skupiny
- Zdroje informácií, ktoré sa zameriavajú na meranie a analýzu chudoby
- Formy a spôsoby riešenia chudoby

Po prečítaní tejto kapitoly by študenti a študentky mali:

- rozumieť pojmom sociálna nerovnosť a sociálne vylúčenie;
- vedieť rozlíšiť absolútnu a relatívnu chudobu;
- vysvetliť „kruh“ chudoby;
- vedieť objektívne hodnotiť a popisovať situácie týkajúce sa chudoby;
- dokázať identifikovať faktory, ktoré zapríčiňujú chudobu v jednotlivých prípadoch;
- rozumieť vzťahu medzi chudobou a inými rozvojovými výzvami, ako je zdravie či vzdelávanie.

2. Terminológia

V rámci diskurzu o chudobe sa stretávame s viacerými pojmami, ktoré ju dotvárajú a špecifikujú jej jednotlivé zložky.

i) SOCIÁLNE VYLÚČENIE

Sociálne vylúčenie je zložitý proces, ktorý zahŕňa a popisuje nedostatok alebo nedostatočný prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, a nemožnosť zapojiť sa do normálnych vzťahov a aktivít, do ktorých sa zapája väčšina ľudí v spoločnosti (napr. ekonomických, sociálnych, kultúrnych či politických vzťahov). To má vplyv na kvalitu života jednotlivcov a spravodlivosť a súdržnosť spoločnosti ako celku.

Sociálne vylúčenie dotvára obraz modernej chudoby, pričom človek, ktorý nesiahne na bežne dostupné tovary a služby, a tým si nepokryje ani základné životné potreby, je súčasne

vylúčený z diania a vzťahov, do ktorých je väčšina spoločnosti, v ktorej žije, zapojená.¹

Aké môžu byť faktory sociálneho vylúčenia?

- Nedostatok peňazí či iných zdrojov
- Diskriminácia určitých skupín alebo kategórií ľudí na základe rôznych atribútov (viac o diskriminácii nájdete v kapitole o ľudských právach)
- "Fyzické" bariéry, ako sú chýbajúce možnosti dopravy alebo neprítomnosť služby/vybavenia v oblasti
- Nedostatok dôvery zapojiť sa do spoločnosti
- Nedostatok zručností/kvalifikácie, ktoré môžu byť potrebné pre sociálnu a ekonomickú participáciu

ii) SOCIÁLNA INKLÚZIA

Ak hovoríme o chudobe a jej riešení, dostávame sa k pojmu sociálna inklúzia. Tento pojem je pre riešenie chudoby a sociálneho vylúčenia kľúčový. Pri odstraňovaní chudoby a sociálneho vylúčenia totiž ide o proces, ktorý má za cieľ zlepšenie podmienok účasti vylúčených skupín na vzťahoch a dianí v spoločnosti, v ktorej žijú. Sociálna inklúzia je tak vo svojej podstate jasným protipólom sociálneho vylúčenia, nakoľko chudoba sama o sebe nie je komplexným znakom nedostatku. Zdrojmi stigmatizácie a znevýhodnenia, ktoré znemožňujú či obmedzujú sociálnu inklúziu, môžu byť napríklad rasa, etnický pôvod, pohlavie, náboženstvo, miesto pôvodu, zdravotné postihnutie, vek, či sexuálna orientácia.

Sociálna inklúzia (spoločenské začlenenie) si kladie za cieľ túto stigmatizáciu a znevýhodnenie potlačiť a tým posilniť postavenie chudobných a marginalizovaných jednotlivcov a komunít, tak, aby mohli využívať všetky dostupné príležitosti v rovnakej miere ako začlenení členovia spoločnosti. To znamená, že sa zapoja do rozhodovania a procesov, ktoré majú priamy vplyv na ich život, a teda nezostávajú spoločensky vylúčení.²

Ide tak o súbor pozitívnych opatrení smerujúcich k:

- rovnému prístupu k tovarom a službám;
- podpore zúčastňovania sa jednotlivcov na dianí v komunite a spoločnosti;
- prekonávaniu diskriminácie a posilňovaniu inklúzie v spoločnosti.

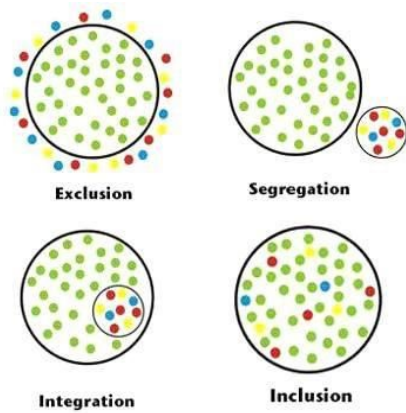
*Obrázok č. 1: Diagramy zobrazujúce postavenie jednotlivca v spoločnosti, ktorá ho vylučuje / segreguje / integruje alebo začleňuje.

---

¹ Unesco,

<http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/poverty>

² World Bank.

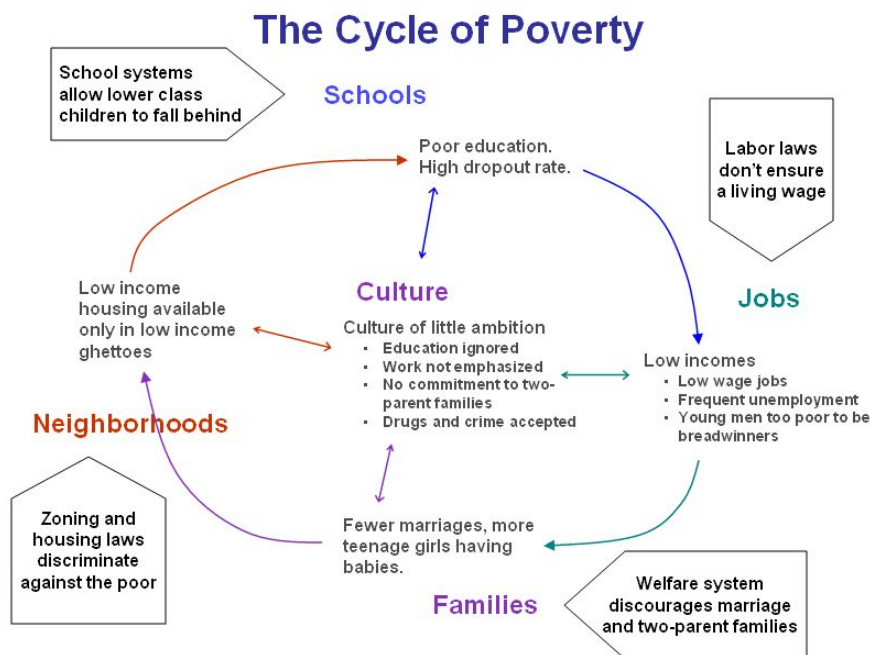
iii) SOCIÁLNA KOHÉZIA

Sociálna kohézia, resp. súdržnosť, sa často spomína v kontexte sociálnych politík štátu. Tie by mali smerovať, resp. prispievať k sociálnej kohézii, a teda k súdržnosti spoločnosti ako takej. V realite je to pokus o vytvorenie a fungovanie spoločnosti, ktorá vedome potláča rozdiely a rozpory, a teda podporuje rovný prístup k príležitostiam pre všetkých.

Zároveň vníma rozdiely medzi jednotlivcami, ktoré vyplývajú z rôznych odlišností (vek, etnicita, vzdelanie, príjem a pod.), a tie sa snaží identifikovať a akceptovať tak, aby neboli základom pre prehlbovanie rozdielov a nerovností v spoločnosti.

iv) KRUH CHUDOBY

*Obrázok č. 2: Zobrazenie začarovaného kruhu chudoby.

Kruh chudoby je súbor faktorov alebo udalostí, ktoré pokiaľ zostávajú nezmenené, alebo bez

intervencie zvonku, budú ďalej prispievať k prehlbovaniu a prenášaní chudoby na ďalších jednotlivcov, napríklad z generácie na generáciu.

Príkladom je napríklad absolútna chudoba v niektorých častiach sveta, ktorá v spojení s ďalšími výzvami, ako je nedostatočné zdravotníctvo a chýbajúci vzdelávací systém, vedie k začarovanému kruhu chudoby. Zjednodušene povedané, ak nie niekto chudobný, tak nemá dostatok jedla. Tým, že nemá dostatok jedla, nedokáže jeho oslabené telo odolávať chorobám. Tým, že je chorý, nemôže chodiť do školy či do práce, ak by tú možnosť aj mal. A preto je chudobný.

3. Chudoba a jej teoretické východiská

Chudoba je fenomén prítomný vo všetkých častiach sveta, v ktorých sa prejavuje v rôznych formách a kontextoch. Chudoba ako taká nie je nikdy osamotená a človek v nej žijúci čelí mnohým znevýhodneniam a problémom, ktoré s ňou priamo súvisia. Ide napríklad o nedostatočné vzdelanie, nedostatok pracovných príležitostí, hlad, nedostatočný prístup k zdravotnej starostlivosti a iné. O chudobe preto musíme uvažovať komplexne a nazerať na ňu z rôznych perspektív tak, aby sme dokázali pochopiť, čo všetko (ju) ovplyvňuje a akú cestu určuje pre človeka, ktorý v nej žije. To je zvlášť dôležité aj z pohľadu novinárov, ktorý by mali tejto komplexnosti rozumieť a vedieť tak, ako o chudobe a s ňou súvisiacich javoch informovať, aby sa vyhli zbytočným stereotypom a zovšeobecneniam, ktoré neodrážajú realitu chudoby. Naopak, neraz vytvárajú mylný obraz reality zobrazujúci nie skutočný svet chudobných a vylúčených, ale predstavy novinára o ňom a jeho príčinách.

Z medzinárodného hľadiska sa fenoménu chudoby intenzívne venuje pozornosť posledné desaťročia, predovšetkým v kontexte „chudobného Juhu“ a nedostatkom trpiacich ľudí v tzv. rozvojových krajinách. Dlhodobo si medzinárodné spoločenstvo dáva za cieľ odstránenie chudoby, a nie je tomu inak ani v prípade súčasných Cieľov udržateľného rozvoja. Tie boli prijaté v roku 2015 a prvým z nich je: ***Ukončiť chudobu všade a vo všetkých jej formách.***³

V porovnaní s Miléniovými rozvojovými cieľmi z roku 2000 môžeme vidieť posun v chápaní chudoby ako celosvetového problému, ktorý je prítomný tak v rozvinutých krajinách s fungujúcou ekonomikou a demokratickým vládnutím, ako aj v menej rozvinutých krajinách, ktorých ekonomika stagnuje a sú často vystavené totalitným a diktátorským vládam. Nestačí riešiť len extrémnu chudobu, musíme sa pozrieť aj na jej ostatné formy, ktoré sú prítomné v každej krajine sveta.

Čo je to chudoba?

Definovať chudobu je výzvou samou o sebe. Komplexnosť tohto fenoménu nás núti popisovať ho čo najširšie, a preto pod chudobou rozumieme predovšetkým nedostatok prostriedkov na zabezpečenie si základných životných potrieb. Zároveň chudoba v sebe zahŕňa spoločenskú nerovnosť a rozdielnosť v prístupe k tovarom a službám, ako aj nedostatok príležitostí pre uplatnenie sa v spoločnosti.

*„Chudobu možno chápať ako výraz extrémnej nerovnosti, lepšie povedané ako odstup od určitej časti populácie nielen od bohatých, ale aj od celého zvyšku populácie. V súčasnom svete sa nerovnosť a chudoba neustále vytvárajú a roztržka medzi bohatstvom a chudobou narastá ako v globálnom, tak aj v národnom meradle.“*⁴

---

³ Viac v kapitole o udržateľnom rozvoji.

⁴ <http://www.prohuman.sk/socialna-praca/sucasne-aspekty-chudoby-v-slovenskej-spolocnosti>

Nakoľko ide o fenomén, ktorý sa prejavuje v rôznych formách a kontextoch po celom svete, existuje viacero spôsobov delenia chudoby, ktoré odrážajú realitu, v ktorom je zasadená.

i) **Absolútna chudoba (extrémna chudoba)**

Pri pojme absolútna, alebo aj extrémne chudoba, ide globálne uznávaný koncept chudoby, ktorý sa vyznačuje extrémnym nedostatkom základných životných potrieb, a to predovšetkým jedla, pitnej vody, zdravia, hygieny, prístrešia, a pod.⁵ Zároveň zahŕňa aj nedostatok prístupu k službám, ako sú zdravotná starostlivosť, vzdelanie, zamestnanie a informácie, a zapojenia sa do spoločenského diania.

Absolútna chudoba je charakteristická podvýživou, negramotnosťou, výskytom chorôb, ktoré sú v rozvinutých krajinách bežne liečené, vysokou úmrtnosťou detí, krátkou dĺžkou života, pričom život v takýchto podmienkach je ďaleko za hranicou ľudskej dôstojnosti.⁶

Absolútna chudoba je medzinárodne definovaná ako **príjem na hranici 1,90 medzinárodného dolára⁷** na deň na osobu. Táto suma by mala predstavovať zdroje pre jedného človeka na uspokojenie jeho základných životných potrieb. Tento prepočet je samozrejme orientačný, nakoľko výdavky a príjmy sú rozdielne počítané v jednotlivých krajinách sveta Avšak v kontexte globálnej chudoby je suma 1,90 medzinárodného dolára v súčasnosti určujúcou hranicou, na ktorú nedosahuje **viac ako 836 miliónov ľudí**.⁸

ii) **Relatívna chudoba**

O relatívnej chudobe hovoríme vtedy, keď sú ľudia v situácii, že ich príjem je nedostatočný k tomu, aby im neumožnil dosiahnuť životnú úroveň považovanú za bežnú v rámci spoločnosti, v ktorej daní ľudia žijú. V tomto smere je relatívna chudoba a jej indikátory vhodnejším zobrazením chudoby vo svete, keďže zohľadňuje aspekty, ktoré sú pre danú krajinu a spoločnosť charakteristické.⁹ Zároveň rešpektuje vnímanie chudoby v závislosti od rozvinutosti krajiny, a teda chudoba v kontexte krajiny akou je Sudán, je iná v porovnaní s krajinou, ako je napríklad Francúzsko, kde je vybudovaná dostatočná infraštruktúra a zabezpečená sieť služieb. Nič menej, chudoba je prítomná vo všetkých častiach

---

⁵ UNDP.

⁶ Extrémna chudoba môže byť definovaná aj podľa toho či chýbajú aspoň dve z nasledovných potrieb:

- Jedlo: BMI je nižšie ako 16;
- Nezávadná pitná voda: voda musí pochádzať priamo z prameňov a byť dostupná vo vzdialenosti do 15 minút;
- Hygienické zariadenia: dostupnosť zariadení v blízkosti obydliá;
- Vzdelanie: každý musí chodiť do školy, alebo sa učiť inak čítať;
- Informácie: každý musí mať prístup k informáciám (noviny, rádio, televízia, internet a pod.)
- Obydlie: obydlie musí mať menej ako 4 ľudí žijúcich v jednej izbe a podlahy nesmú byť z bahna alebo hlíny;
- Zdravie: liečba musí byť dostupná pre väčšinu chorôb a ošetrovanie v období tehotenstva;
- Prístup k službám vo všeobecnosti.

(Zdroj: Indicators of poverty: http://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/ydiDavidGordon_poverty.pdf).

⁷ Ide o fiktívnu menu, ktorá ukazuje, čo si za jeden dolár môže v určitom čase kúpiť Američan v Spojených štátoch. Ak by si zaň kúpil napríklad kilo ryže, tak v Kambodži by to bola suma zodpovedajúca kilu ryže v ich miestnej mene. Jeden medzinárodný dolár má tak v Kambodži v skutočnosti hodnotu len zhruba štvrt' amerického dolára.

⁸ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/poverty/>

⁹ Európska komisia, Spoločná správa o sociálnej inklúzii 2004.

sveta, všade môžeme nájsť skupiny ľudí, ktorí sú voči ostatným značne znevýhodnení, trpia nedostatkom príjmov, nízkym vzdelaním, nedostatkom pracovných príležitostí, nedostatočnou zdravotnou starostlivosťou a musia čeliť prekážkam v spoločnosti, s ktorými sa ostatná populácia nestretáva.

„Často sú prehliadaní, marginalizovaní a vylučovaní z účasti na aktivitách (ekonomických, sociálnych a kultúrnych), ktoré sú štandardom pre iných ľudí a ich prístup k základným právam môže byť obmedzený.“¹⁰

iii) **Subjektívna vs. objektívna chudoba**

Subjektívna chudoba vyjadruje pocit a vnímanie človeka žijúceho v určitej krajine, ohľadom toho, či sa cíti byť chudobní, alebo nie. V tomto smere subjektívna chudoba ako koncept najpresnejšie pomenúva mieru znevýhodnenia v spoločnosti, a teda rešpektuje názor človeka, ktorý sa cíti byť chudobní, resp. ktorí v porovnaní s ostatnou populáciou nedosahuje na štandardy vnímané ako bežné. Naproti tomu objektívna chudoba je postavená na indikátoroch, ktoré merajú životnú úroveň, príjmy a výdavky, príznačné pre danú krajinu (v tabuľke nájdete viaceré možnosti ako sa dá merať chudoba).

Ako bolo spomenuté vyššie, chudoba je komplexný fenomén a pri jej meraní sa využívajú rôzne typy indikátorov a porovnaní, ktoré sa snažia čo najpresnejšie určiť mieru chudoby vo svete. Okrem základných životných potrieb sa do úvahy berie aj miera uplatňovania si základných práv a slobôd, spôsob fungovania štátu, ale aj ohrozenie klimatickými zmenami a pod. Preto je dôležité pri popisovaní chudoby využívať rôzne druhy štatistík, s tým, že sú nám zrejme indikátory, na základe ktorých boli jednotlivé merania vytvorené.

Rôzne spôsoby merania chudoby

Index podielu chudobných (Head Count Index - HCI)

Tento index, ktorý používa predovšetkým Svetová banka, ukazuje koľko percent populácie krajín žije z príjmu, ktorý je nižší ako určitá stanovená latka chudoby. Chudoba sa v tomto prípade meria na základe príjmu. Za chudobných sa považujú tí ľudia, ktorých príjem je nedostatočný na pokrytie ich základných potrieb.

Index ľudskej chudoby (Human Poverty Index HPI)

Index ľudskej chudoby používa Rozvojový program OSN (United Nations Development Programme - UNDP). Tento index neberie do úvahy, aký má človek príjem, používa nasledovné tri nepeňažné indikátory:

1. Pravdepodobnosť, že sa práve narodený nedožije 40 rokov veku
2. Percento negramotných ľudí
3. Percento populácie bez prístupu k pitnej vode a zdravotníckym službám a tiež percento detí pod päť rokov trpiacich podvýživou.

Index môže mať hodnotu od 0 do 100, kde nula predstavuje minimálnu a 100 maximálnu

¹⁰ Slovenská sieť proti chudobe, 2007.

chudobu.

Index ľudského rozvoja (Human Development Index - HDI)

Index ľudského rozvoja takisto zostavil Rozvojový program OSN. Je podobný ako predošlý spôsob merania chudoby, no tento berie do úvahy stupeň rozvoja v jednotlivých krajinách. Skladá sa z nasledovných troch častí:

1. Predpokladaná dĺžka dožitia
2. Miera vzdelania - berie do úvahy očakávanú a reálnu priemernú dĺžku školskej dochádzky, v rokoch.
3. Životný štandard meraný príjmom na jednotlivca podľa parity kúpnej sily.

Tento index má hodnoty medzi 0 a 1. Krajiny s nízkym HDI sa považujú za chudobné, tie, ktoré sú bližšie k jednotke, zas za bohaté.

Multidimenzionálny index chudoby (Multidimensional Poverty Index - MPI)

Multidimenzionálny index chudoby používa Rozvojový program Spojených národov len od roku 2010, a to ako doplnok k indexu ľudského rozvoja. Berie do úvahy tri zložky ľudského rozvoja - vzdelanie, zdravie a životnú úroveň, ktoré rozmieňa do desiatich indikátorov (2, 2 a 6) - počet zapísaných do školy a počet rokov školskej dochádzky sa týkajú vzdelania, miera detskej úmrtnosti a výživa sa týka zdravia a prístup k elektrine, prístup k pitnej vode, dostupnosť toaliet, bývania, paliva na varenie a možnosť vlastniť majetok merajú životnú úroveň. Za chudobnú sa považuje tá domácnosť, ktorá trpí nedostatkom pri viac ako 30-tich percentách indikátorov. Tento index by mal merať chudobu presnejšie ako predošlý.

Participatívne hodnotenie miery chudoby (Participatory Poverty Assessment - PPA)

Táto metóda merania chudoby sa pokúša priniesť subjektívne pochopenie chudoby prostredníctvom prieskumov a rozhovorov s ľuďmi. V popredí teda nestojí súbor údajov, ale pohľad ľudí, ktorých sa chudoba týka. Svetová banka konfrontovala svoje tvrdé monetárne indikátory s výsledkami takéhoto hodnotenia, výsledný dokument publikovala pod názvom "Voices of the Poor" (Hlasy chudobných).

Giniho koeficient (Gini-coefficient)

Giniho koeficient slúži na meranie prerozdelenia bohatstva a príjmov v krajine, čím meria stupeň sociálnej nerovnosti. Pohybuje sa v hodnotách od 0 do 1. Hodnota 0 znamená rovnomerné prerozdelenie. Čím je koeficient vyšší, tým je prerozdelenie nerovnejšie.

Hrubé národné šťastie (Gross national happiness - GNH)

Hrubé národné šťastie je alternatívou k HDP, teda hrubému domácemu produktu, ktorý definuje bohatstvo krajiny založené na ekonomickej produkcii. Index hrubého národného šťastia meria deväť oblastí, a to životné prostredie, kultúru, dobré spravovanie spoločnosti, vzdelanie, zdravie, životaschopnosť komunit, využitie času, duševné blaho a životnú úroveň. S myšlienkou prišiel bhutánsky kráľ Jigme Singye Wangchuck, v ktorého krajine sa index použil po prvýkrát. Nájdu sa aj kritici indexu, ktorí sa mu vysmieávajú, no napríklad OSN sa oň zaujíma a sleduje jeho vývoj.

Pri debate o chudobe taktiež nesmieme zabúdať na jej priestorové umiestnenie, nakoľko pri meraní chudoby a jej odstraňovaní musíme brať do úvahy jej **mestský alebo vidiecky charakter**. Predovšetkým v kontexte príležitostí, infraštruktúry, dostupnosti služieb, ale aj prípadných ohrození (napríklad vyššia kriminalita v mestských štvrtiach chudoby) je nevyhnutné brať do úvahy typ prostredia, v ktorom človek žije.

Čo zapríčiňuje chudobu?

Ak by sme vedeli identifikovať konkrétne dôvody, ktoré zapríčiňujú chudobu, je veľmi pravdepodobné, že s týmto fenoménom by sme sa v súčasnosti už nestretávali. Tak, ako pri definovaní pojmu chudoba a jej súčastí, aj pri určovaní faktorov musíme vnímať viaceré aspekty. Chudoba nevzniká zo dňa na deň len preto, lebo človek stratí prácu, alebo v niektorej krajine vypuknú nepokoje. Chudoba sa vyvíja a využíva pri tom všetko dostupné nedostatky, ktoré spoločnosť buď ignoruje, alebo nevníma, ako potrebné riešiť.

Preto je veľmi pravdepodobné, že človek, ktorý pracuje za základnú mzdu, lebo má dosiahnuté nižšie vzdelanie, pochádza z chudobnejšieho regiónu s nedostatkom pracovných príležitostí, je hlavným živiteľom celej rodiny a pod., tak mu v momente keď stratí prácu, hrozí, že sa časom dostane na úroveň chudoby a s ním aj celá jeho rodina, keďže bude mať problém nájsť si ďalšie zamestnanie. A tak sa začne nekončiaci sa začarovaný kruh chudoby, ktorý sa rozširuje a vyvíja. Toto je však len jeden z príkladov, ktoré môžu vyústiť do reálneho života v chudobe. Vo svete môžeme aj v súčasnosti sledovať rozširovanie chudoby spôsobené ozbrojenými konfliktmi, ale aj prírodnými katastrofami, ktoré vyháňajú ľudí z ich domovov a prakticky ich oberajú o všetok ich majetok aj príjem.

Napriek tomu, že ide o zložitý súbor vzájomne sa ovplyvňujúcich skutočností a faktov, je potrebné snažiť sa identifikovať konkrétne faktory chudoby v danom prípade. Iba tak s ňou dokážeme cielene pracovať a systematicky ju odstraňovať. Zároveň poznanie príčin vzniku chudoby umožňuje krajinám nastaviť svoje sociálne politiky tak, aby pomáhali predchádzať tomu, aby jednotlivci upadali do chudoby.

V súčasnosti môžeme rozdeliť hlavné okruhy príčin a faktorov chudoby nasledovne:

I) História

Mnoho z najchudobnejších krajín na svete sú bývalými kolóniami, ktoré využívali rozvinuté štáty, predovšetkým západnej Európy. Kolonizátorské krajiny dlhodobo využívali bohatstvo a zdroje kolonizovaných krajín, nielen v podobe nerastných surovín, ale aj ľudského kapitálu. Napriek tomu, že nájdeme výnimky území, ktoré sa osamostatnili a prekonal kolonizátorskú éru (napr. Austrália alebo Kanada), vo väčšine krajín s novonadobudnutou samostatnosťou zanechal kolonializmus následky, ktorých dôsledkom je niekoľkogeneračná chudoba (napr. nedostatočná podpora vzdelania, nízka kvalifikácia obyvateľov, politická a ekonomická nestabilita a pod.) a bránia ľuďom vstupovať do hlavných rozhodovacích procesov, ako aj v prístupe k tovarom a službám.

II) Ozbrojené konflikty a politická nestabilita

Oba tieto faktory sú často previazané s históriou kolonializmu. Avšak aj bez ohľadu na príčiny vojen a politických konfliktov, platí, že bezpečnosť a stabilita majú zásadný význam pre kvalitu života a úroveň, ktorú daná krajina dosahuje. Politická nestabilita priamo ovplyvňuje ekonomickú prosperitu a rast krajiny, čo má priamy dopad na jednotlivca, ktorý si v nestabilnom prostredí nedokáže zabezpečiť základné potreby. Je

zrejme, že konflikty vyhánajú ľudí z ich domovov a nútia ich vstupovať do iných krajín s cieľom prežiť. Preto nie je prekvapivé zistenie, že najchudobnejšie krajiny na svete si prakticky všetky prešli občianskou vojnou, alebo inými politickými konfliktmi, a majú pomerne slabé a často nedemokratické vlády, ktoré nemôžu alebo nevedia chrániť ľudí pred násilím.

III) Štátny dlh

Mnoho chudobných krajín si nesie významné dlhové zaťaženie vďaka pôžičkám od bohatších štátov a medzinárodných finančných inštitúcií. Chudobnejšie štáty zaplatia v priemere 2,30 dolára dlhu za každý 1 dolár, ktorý získajú v rámci pomoci. V posledných rokoch sa preto viaceré inštitúcie začali zasadzovať za odpustenie štátnych dlhov, alebo ich časti, nakoľko to má priamy vplyv na rast a konkurencieschopnosť krajiny. A to zas súvisí s vytváraním chudoby a nedostatku príležitostí.

IV) Diskriminácia a sociálna nerovnosť

Chudoba a nerovnosť sú síce dva rôzne fenomény, avšak nerovnosť je priamou príčinou chudoby práve preto, lebo bráni skupine osôb, ktoré majú nižší sociálny status, v prístupe k tovarom a službám, ktoré potrebujú na zabezpečenie svojich potrieb. „Nerovnosť v distribúcii príjmov a prístupe k výrobným prostriedkom, základným sociálnym službám, príležitostiam, trhom a informáciám je v súčasnosti na vzostupe, čo zapríčiňuje a prehĺbuje chudobu“¹¹ (viac o špecifickej nerovnosti medzi krajinami nájdete v kapitole o globalizácii). Zároveň diskriminácia na základe rasy, pohlavia, veku a iných dôvodov prehĺbuje vylúčenie určitých skupín ľudí z účasti na dianí v spoločnosti v rôznych oblastiach (napr. politickej, pracovnej, vzdelávacej, a pod.), a tým ich priamo ohrozuje alebo udržiava v chudobe. Príkladom takejto príčiny chudoby je aj situácia s vylúčenými komunitami na Slovensku.

V) Prírodné katastrofy

V krajinách, ktoré nepatria medzi tie najbohatšie a najrozvinutejšie (Slovensko patrí medzi najbohatšie), môže akákoľvek prírodná katastrofa byť príčinou vytvárania alebo prehĺbovania chudoby určitých skupín obyvateľstva. Predovšetkým v krajinách, kde dochádza k opakovaným prírodným katastrofám (napr. záplavy, sucho, cyklóny, zemetrasenia a iné), je pravdepodobnosť chudoby omnoho vyššia - často sa totiž nestíhajú zotaviť z jednej pohromy a objaví sa ďalšia, resp. každá nová zničí to, čo sa medzičasom podarilo obnoviť. Ak sa pozrieme na zemetrasenie na Haiti, tsunami na Srí Lanke alebo sucho v Keni, v každom z týchto prípadov sa už chudobní ľudia stali utečencami vo vlastnej krajine, stratili aj to málo, čo mali, a boli nútení ujsť zo svojich obydlií, pričom sa stávajú takmer úplne závislými od druhých.

Zoznam vyššie spomínaných faktorov a príčin chudoby určite nie je vyčerpávajúci, a ako také môžu byť rozšírené o mnoho ďalších. V tomto prípade bolo snahou upriamiť pozornosť na ich rozmanitosť, nakoľko zahŕňajú tak príčiny a faktory, ktoré vytvára človek alebo príroda, ako aj tie, ktoré existujú na základe vonkajšieho medzinárodného pôsobenia, alebo vnútroštátneho prostredia. Podstatné však je, že spolu súvisia a na seba nadväzujú, pričom sa k nim pridávajú aj rôzne ďalšie špecifické faktory v závislosti od prostredia a lokality.

Čo naopak zapríčiňuje chudoba?

psycho atď...

---

¹¹ UN Social policy and development division.

Kto sú skupiny ohrozené chudobou a prečo sú ňou ohrozené?

Chudoba sa týka každého. Ktokoľvek sa môže stať chudobným a môže mať problém zabezpečiť si svoje základné životné potreby. Avšak v mnohých článkoch a analýzach o chudobe môžeme nájsť popis skupín alebo jednotlivcov, ktorí sú identifikovaní ako tzv. zraniteľné skupiny obyvateľstva. To znamená, že sú náchylnejší stať sa chudobnými. Vo veľkej miere sa na tieto skupiny viaže problematika sociálneho vylúčenia, ktorá ide ruka v ruku s obmedzením možností a príležitostí zraniteľných skupín zabezpečiť si svoje základné potreby, siahnuť na podporné služby, a tým ich vytláča na okraj spoločnosti a zvyšuje pravdepodobnosť, že prepadnú do chudoby.

Na Slovensku sa za chudobného považuje každý, kto sa nachádza v hmotnej núdzi. **Zákon definuje hmotnú núdzu ako stav, keď príjem človeka nedosahuje zákonom určené životné minimum.**¹²

*Na rok 2016 je životné minimum 198,09 Eura do 30.06.2016, následne sa bude upravovať.

Skupiny ľudí najčastejšie ohrozené sociálnym vylúčením?

- Žiadatelia o azyl a utečenci
- Ľudia s nižším vzdelaním
- Starší ľudia žijúci osamotene (a zvlášť ženy, ide o tzv. feminizáciu chudoby)
- Bezdomovci
- Ľudia so zdravotným postihnutím
- Slobodní rodičia
- Nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaných
- LGBTI ľudia
- a iní

Prečo treba riešiť chudobu?

Možnosti a riešenia odstránenia chudoby musia zohľadňovať komplexnosť tohto problému, o ktorej sme doteraz hovorili. Vyspelé krajiny schopné implementovať sociálne politiky prijímajú sociálne opatrenia, ktoré **sa snažia zabezpečiť základný príjem jednotlivca**, a teda ho udržať aspoň na hranici hmotnej núdze. Zároveň prostredníctvom sociálnych služieb a opatrení aktívnych politik trhu prác smerujú k predchádzaniu chudoby, a to predovšetkým umiestnením človeka na trhu práce. Nakoľko práca a príjem z nej sú základným predpokladom na zabezpečenie si základných životných potrieb.

V súčasnosti môžeme sledovať na medzinárodnej úrovni snahu riešiť chudobu nielen lokálne, ale aj globálne, a to tak, že sa krajiny zaväzujú k spoločnému boju proti nej, napríklad vo forme vyššie spomínaných cieľov udržateľného rozvoja. Z mnohých analýz a výskumov je už totiž zrejmé, že výdavky spojené s chudobou sú obrovské a pre rozvoj a rast je nevyhnutné chudobu minimalizovať v čo najväčšej možnej miere.

****Inšpirácia***

i) Open course on Massachusetts Institute of Technology (MIT): ***The Challenge of world poverty***

Možnosť pozrieť si video prednášky z celého kurzu tu:

---

¹² Zákon o dávkach v hmotnej núdzi.

<http://ocw.mit.edu/courses/economics/14-73-the-challenge-of-world-poverty-spring-2011/video-lectures/>

ii) Prečítajte si viac o výdavkoch súvisiacich s neriešením sociálneho vylúčenia: The costs of social exclusion - <http://fra.europa.eu/en/economic-costs-roma-social-exclusion>

iii) Dostupné databázy a analýzy o meraní chudoby:

- World Bank
Svetová banka má monitorovací program na meranie a sledovanie chudoby vo svete. Podľa zvoleného regiónu sa dá pozrieť stav a miera chudoby pre danú oblasť, viac tu: <http://data.worldbank.org/topic/poverty>
- United Nations Development Fund
Každoročne vydáva správu Human Development Report, kde využíva aj Multidimensional Poverty Index (MPI), ktorý meria nielen príjem, ale aj základné potreby. Viac k správe za rok 2015 tu: http://hdr.undp.org/sites/default/files/2015_human_development_report.pdf

4. Praktická časť

i) Informovanie o vývoji v oblasti chudoby vo svete

Článok v *The Guardian*, sekcia *World*, časť *Development*:

<http://www.theguardian.com/society/2015/oct/05/world-bank-extreme-poverty-to-fall-below-10-of-world-population-for-first-time>

World Bank: 'extreme poverty' to fall below 10% of world population for first time

It projects 702 million people or 9.6% of the world's population will be living in extreme poverty in 2015, down from 902 million people or 12.8% in 2012.

UN: 15-year push ends extreme poverty for a billion people

"This is the best story in the world today," said World Bank president Jim Yong Kim. "These projections show us that we are the first generation in human history that can end extreme poverty."

Extreme poverty has long been defined as living on or below \$1.25 a day, but the World Bank's adjustment now sets the poverty line at \$1.90 a day.

The Bank said the change reflects new data on differences in the cost of living across countries, while preserving the real purchasing power of the previous yardstick.

Using the new benchmark, the World Bank projects 702 million people or 9.6% of the world's population will be living in extreme poverty in 2015, down from 902 million people or 12.8% of the global population in 2012.

The global development lender attributed the continued fall in poverty to strong economic growth rates in emerging markets, particularly India, and investments in education, health, and social safety nets.

However, Kim warned slower global growth, volatile financial markets, conflicts, high youth unemployment and the impact of climate change were obstacles to meeting a UN target to end poverty by 2030, part of a new set of development goals adopted by 193 countries at the [United Nations](#) last month.

Tento článok je príkladom ako je možné informovať o extrémnej chudobe v súčasnom svete. Samotný článok je spracovaný odborne a využíva mnoho zdrojov, napriek tomu je

zrozumiteľný a čitateľovi umožňuje objektívny náhľad na tému v podobe komplexných informácií. Ako teda informovať o extrémnej chudobe:

- *Využívanie overených zdrojov*
Článok sa opiera o zdroje, ktoré sú svetovo uznávané. World Bank (Svetová banka) je inštitúcia, ktorá sa dlhodobo venuje meraniu chudoby a nastavovaniu systémových opatrení, preto je relevantným zdrojom.
Taktiež využíva údaje dostupné na oficiálnych stránkach Organizácie spojených národov, na pôde ktorej sa v roku 2015 prijali Ciele udržateľného rozvoja, pričom prvý z cieľov sa týka práve odstraňovania chudoby.
- *Fakty*
Článok je postavený na oficiálnych údajoch a číslach, ktoré sú verejne dostupné. Autor článku ich nepoužíva účelovo, alebo manipulatívne, naopak, na ich základe sa snaží poukázať na súčasný reálny vývoj v oblasti extrémnej chudoby.
- *Objektívne a stručne*
Autor dokázal pomerne komplikovanú tému spracovať stručne a jasne, pričom využil dostupné a overené zdroje. Pri debate o chudobe je dôležité pracovať s overenými a objektívnymi informáciami, nakoľko na internete môžeme nájsť mnoho výskumov a analýz, ktoré môžu poskytovať skresľujúce informácie v závislosti od metodiky zberu dát a ich spracovanie.

ii) Chudoba a kriminalita (o tom istom, ale inak)

V tejto časti si môžete pozrieť dva články, ktoré sa týkajú nepokojov v Londýne v roku 2011, kedy sa skupiny prevažne mladých ľudí a tínedžerov v rôznych častiach Londýna búrili a rabovali obchody a predajne. Tieto nepokoje sú znakom toho, ako veľmi je príjmová rozdelená spoločnosť v Londýne a to, čo je pre niektorých ľudí dostupným tovarom, alebo službou, je pre ostatných nedostupné. Nakoľko sa jednalo o pomerne násilné nepokoje, ktoré so sebou priniesli nemalé materiálne škody, udalosť bola často medializovaná a jednotlivé denníky a médiá sa predbiehali v informovaní o situácii, čo najšokujúcejším spôsobom. Preto v tejto časti nájdete dve ukážky toho, ako sa o situácii v britských médiách informovalo.

1. Daily Mail UK News:

We ran for our lives as thugs ambushed bus: Chaos across the capital as orgy of violence rages on

Viac

tu:

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2023949/London-riots-2011-Hackney-Croydon-violence-shows-sign-abating.html>

*„Sporadic rioting, looting and arson attacks broke out across the length and breadth of London yesterday as the **orgy of violence** which began in Tottenham at the weekend showed no sign of abating.“*

„Several commuters fell to the ground during the stampede as about 20 black men wearing balaclavas and riding BMXs chased them.

As they ran, one woman screamed: 'They are threatening us with big sticks. We have to run for our lives.

'What have we done to them? We are innocent people just trying to get home.'

„Elsewhere rioters were said to be targeting white people.“

- *Používanie slovných spojení*

Situácia, ktorá sa v roku 2011 odohrala v Londýne bola určite vážna, avšak médiá sa z nej snažili urobiť hotovú senzáciu. Používanie slov a slovných spojení, ktoré v ľuďoch vzbudzovali obavy o svoju bezpečnosť, bolo často účelové a podporovalo všeobecný strach a pocit ohrozenia.

Spojenia ako „orgy of violence“, „streets became lawless“, a pod., vyvolávali v ľuďoch pocit, že sú na otvorenom bojovom poli bez akejkoľvek ochrany.

- *Boj „čiernych“ a „bielych“*

Vo veľkej miere do popredia vstupovala téma boja čiernych a bielych, bez ohľadu na to, že by sa médiá zaoberali oblasťami odkiaľ výtržníci pochádzali, že sa jednalo o chudobné štvrte Londýna, v ktorých prevažne žijú komunity prisťahovalcov a že tieto nepokoje môžu byť dôsledkom triedneho rozdelenia spoločnosti v Londýne.

Jediná informácia, ktorá sa tak k verejnosti dostáva je, že mladí, čierni a frustrovaní ľudia útočia na nevinných, bielych ľudí, vracajúcich sa z práce. aj so svojimi deťmi.

- *Fakty vs. domnienky*

Článok informuje o skutočnostiach bez reálnych faktov a objektívne overených zdrojov. Autor pritom využíva v zásade citácie vydesených ľudí, ktorí v neprehľadnej situácii mali strach a uvádza domnienky a pocity týchto ľudí, ako reálne skutočnosti. Pozoruhodné na tomto jednostrannom článku je fakt, že autor sa pýtal len ľudí, ktorí boli vydesení z celej situácie. V článku však nenájdeme informácie z „druhej strany“, ktoré by aspoň čiastočne ozrejmili verejnosti zámery výtržníkov, resp. dôvody ich konania.

Taktiež verejnosť nedostáva informáciu o tom, aké opatrenia prijíma polícia a miestna samospráva, pričom táto chýbajúca informácia má tendenciu zvyšovať obavy a napätie medzi ľuďmi, ktorí tak môžu nadobudnúť pocit, že „sú na to sami a musia sa brániť.“

2. The Guardian:

England rioters: young, poor and unemployed

Viac

tu:

<http://www.theguardian.com/uk/2011/aug/18/england-rioters-young-poor-unemployed>

Based on unprecedented access to information from magistrates courts across England, the Guardian's data project gives a new insight into the riots, shedding light on those accused of involvement, from their age and gender to the length of sentences being handed down.

The data also highlights geographical differences during last week's unrest. In London, the evidence suggests rioters often looted shops and businesses in or near the areas where they lived. In cities such as Manchester and Birmingham, in contrast, the data appears to indicate that suspects travelled from their homes on the outskirts of the cities, or in some cases satellite towns, to riot and loot in the city centres.

One of the most striking features to emerge is the proportion of those who have appeared in court so far who come from deprived neighbourhoods.

...

- **Fakty vs. domnienky**

Prístup denníka The Guardian v tomto článku o nepokojoch, ktoré zasiahli Londýn v roku 2011 je v značnom kontraste so spôsobom informovania o danej situácii ostatnými denníkmi. Namiesto hrania na city, autor článku využíva fakty a overené skutočnosti na to, aby upriamil pozornosť aj na príčiny týchto nepokojov a sprehľadnil situáciu a dal ju do kontextu. Na základe dostupných informácií sa snaží vyskladať mapu, ktorá určuje miesto pôvodu výtržníkov a prepája ich s miestami, kde došlo k nepokojom.

- **Zameranie sa na chudobu, nie farbu**

V porovnaní s článkom č. 1, autor sa v tomto článku snaží poukázať na jasné prepojenie chudoby a života v chudobných štvrtiach Londýna, prípadne chudobných sídlisk mimo centier väčších miest, s frustráciou a beznádejou, ktorým mladí ľudia z týchto oblastí musia čeliť. Oproti tomu stojí protipól skupiny ľudí v spoločnosti, ktorá ma prístup ku všetkým tovarom a službám a nemá problém zabezpečiť si svoje základné potreby. V tomto smere autor nepracuje s témou etnicity, ale naopak chudoby, ako príčiny, ktorá stojí za nepokojmi. Ako vieme z predchádzajúcich kapitol, sociálne vylúčenie a chudoba sa vo veľkej miere dotýka práve sociálne znevýhodnených skupín (medzi ktoré patria aj rôzne komunity a etnické skupiny), čo je dôsledkom sociálnych nerovností v spoločnosti, ktoré znevýhodňujú osoby z dôvodu ich rasy, etnicity, náboženstva, pôvodu a pod.

iii) O Rómoch na Slovensku

Združenie Romano Kher vydalo v roku 2014 analýzu o tom, ako médiá zobrazujú Rómov a aký signál tým vysielajú spoločnosti. Vo veľkej miere sa Róm v médiách spája so sociálnym systémom, dávkami, neprispôsobovaním sa ostatnej spoločnosti a pod. Málokedy nájdeme vyvážený článok alebo reportáž, ktorá by situáciu, v ktorej niektorí Rómovia žijú (nie všetci totiž žijú v osadách a v chudobe) objektívne analyzovala. Naopak, médiá vedia, že titulok, kde je slovo Róm predáva, a čím šokujúcejší, tým väčšia pravdepodobnosť, že si ho ľudia prečítajú.

*Je bez vzdelania, chudobný, má veľa detí, je odkázaný na pomoc štátu a oveľa častejšie pácha kriminalitu ako príslušník väčšinového obyvateľstva. Tak v očiach majority často vyzerajú Rómovia, pričom na ich stereotypnom obraze majú svoj podiel aj niektoré médiá. Potvrdila to aj analýza občianskeho združenia Romano kher – Rómsky dom v spolupráci so spoločnosťou NEWTON Media. **Analýza je dostupná na stiahnutie na stránke Rómskeho domu tu:***

<http://romanokher.eu/blog/feature/tlacova-sprava-mek-jekhvar-media-zobrazuju-romov-stereotypne-a-casto-anonymne/>

Zároveň združenie pripravilo tzv. Desatoro novinára píšuceho o Rómoch:

1. Zbytočne a neprimerane nezdôrazňujem etnicitu Rómov.

Napísali by ste, že v potravinách kradol Slovák? Je potrebné zdôrazniť, že „doteraz je potvrdených 27 prípadov žltacky, z toho 23 u rómskeho obyvateľstva“?

2. Uvádzam rómskeho respondenta celým menom a priezviskom.

Najmä v anketách robia niektorí novinári rozdiely medzi Rómami a príslušníkmi majoritnej spoločnosti. Niektoré televízie v tej istej reportáži uvádzajú celé meno osoby, ktorá je

príslušníkom majority, kým Rómov neidentifikujú alebo ich označujú „osadník, občan osady, Róm, obyvateľ miestnej kolónie“, niekedy zostávajú úplne bez identifikácie.

3. Oslovujem aj zainteresovaných Rómov a dám im priestor na vyjadrenie.

Článok Starosta Slovenskej Ľupče: Niektorí Rómovia radšej prídu o dávku, než by pracovali má len jedného osloveného – starostu. Názor Róma v ňom nezaznie. Novinári by mali dbať o to, aby v príspevku dostal priestor aj Róm, ktorého sa daná téma dotýka.

4. Využívam rozmanitejší zoznam odborníkov a autorít, ktorých pri rómskej téme oslovím.

Pri získavaní názorov autorít neoslovujem vždy tých istých respondentov, ale sa snažím mať vo svojom zozname viac odborníkov, najmä z radov Rómov. Oslovujem aj odborníkov z vedeckých inštitúcií, zodpovedných pracovníkov štátnej správy, predstaviteľov samospráv, či odborníkov z mimovládnych neziskových organizácií. Často je totiž jediným citovaným splnomocnenec Peter Pollák.

5. Pristupujem so zvýšenou citlivosťou a zodpovednosťou k osobám, ktoré nemajú skúsenosti s komunikáciou s médiami.

Novinári, najmä v televíziách, využívajú ankety. Pritom si ľudia z osád často neuvedomujú, aký vplyv majú médiá. Pýtať sa Rómky v osade, či by bola schopná okradnúť dôchodcu a pýtať sa to mediálne uvedomelého človeka je rozdiel.

6. Venujem sa aj integrovaným Rómom, nezameriavam sa len na obyvateľov osád.

Pri výbere príspevku sa zameriavam aj integrovaných Rómov, nezabúdam na skutočnosť, že aj rómska komunita je rôznorodá a že podľa Atlasu rómskych komunít tvorí integrovaná skupina Rómov na Slovensku takmer polovicu Rómov. Rómska téma sa dá takisto spracovať aj pozitívne.

7. Negatívne činy a javy nepripisujem celej komunite či celej národnostnej menšine.

Rómovia terorizujú v Sheffielde školákov! Všetci? Novinári často prezentujú činy individua či malej skupiny ľudí ako činy celej komunity. Zovšeobecňujú aj spojenia ako „osadníci prepadli strážnika“, či „Rómovia sa bili sekerami.“

8. Vyhýbam sa stereotypom a predsudkom.

„Viete si predstaviť, že by vaše 7-ročné dieťa fetovalo? Asi nie. V bežných slovenských rodinách to ani nie je možné. Ale osada pod Kortínou je iná,“ uvádzajú moderátori reportáže z rómskej osady. Typický príklad stereotypu o kriminalite či sociálnej situácii, ktorý vyčleňuje dianie v rómskej osade ako niečo, čo sa v majoritnej spoločnosti nemôže stať. Rómov zobrazujú médiá nezriedka ako problémových, ktorí žijú len zo sociálnych dávok, kradnú, nemajú hygienické návyky a nechcú pracovať.

9. Nepoužívam účelovo vybrané negatívne a urážlivé hodnotenia.

Aj keď pomenovanie „Cigán“ sa už väčšinou v médiách nevyužíva, niekedy novinári účelovo vyberajú respondentov, ktorí negatívne hodnotenie použijú. Môžu sa pritom odvolať na to, že hanlivý výraz nepoužili oni, ale človek v ankete. Napríklad citát obyvateľky Sniny z reportáže: *„To je svinstvo. Ja by som nedostala, keby som išla. Však si hľadajte. Ale Cigánom (bývanie) dajú,“* alebo vyjadrenie kamaráta strateného mladíka: *„Ja neviem, Cigáni prišli na mercedese čiernom a odviezli ho preč.“*

10. Nepoužívam nekorektný titulok, ktorý predáva tému len preto, že ide o Rómov.

Titulok má zaujať, nie však za cenu bulvárnosti, nekorektnosti či urážlivosti. Do tejto

kategórie môžeme zahrnúť napríklad tieto dva titulky: *Čierna háved' mesta Vroclav, Britský dokument odhalil krutý osud Rómov: Mladá panna stojí 3500 libier!* Príspevky pritom nemusia byť urážajúce, titulok je však neprimerane nafúknutý, nekorektný či zavádzajúci. Takisto titulok *Róm v Trnave predviedol neskutočnú šou: Všetkých ohúril, nikto to nečaka!* navodzuje pocit, že hra na klavíri je niečo, čoho bežne Rómovia nie sú schopní.

Okrem toho rešpektujem Etický kódex novinára Slovenského syndikátu novinárov, z ktorého vyplývajú aj tieto zásady. Kódex v 3. bode článku IV. hovorí: Novinár nepodnecuje nenávisť, ani diskrimináciu založenú na rase, svetonázore, náboženskom vyznaní, etnickom pôvode, veku, sociálnom postavení, pohlaví či sexuálnej orientácii. O príslušnosti ľudí k menšine informuje iba v prípade, že táto informácia je v kontexte daného príspevku relevantná.

iv) Kampaň organizácie Cordaid

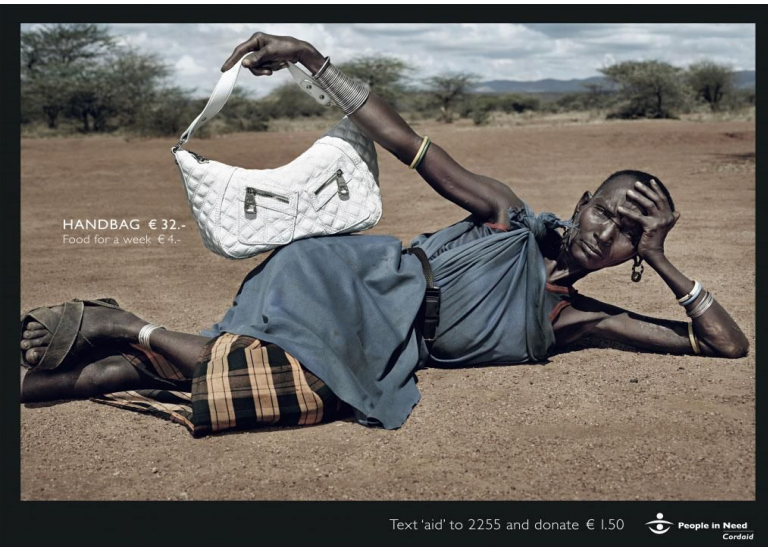
Zaujímavú kampaň spustila v roku 2007 holandská organizácia Cordaid s názvom „People In Need“. Kampaň bola vytvorená v spolupráci so svetovo známou reklamnou agentúrou a zamerala sa na zobrazenie rozdielov v potrebách, ktoré bežne nevnímame. Táto kampaň si vyslúžila mnoho cien a zároveň patrí medzi jedny z najúspešnejších, ktorá sa dotýka chudoby vo svete.

Základom kampane boli fotky, ktoré boli zámerne fotečné a upravené, akoby patrili do módného časopisu. Cieľom kampane nebolo vyvolať súcit pohľadom na hladujúce a umierajúce deti, ani na nepredstaviteľné životné podmienky v podobe chatrčí a obydľí, kde nie je tečúca voda a pod.

Kampaň si dala za cieľ poukázať na kontrast v potrebách, ktoré si bežne neuvedomujeme, ale aj na rozdielnu životnú úroveň.

HANDBAG € 32.-
Food for a week € 4.-

Text 'aid' to 2255 and donate € 1.50

